

**LATVIJAS REPUBLIKAS
STARPTAUTISKIE LĪGUMI**

INTERNATIONAL AGREEMENTS OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Pēc neatkarības pasludināšanas 1918. gada 18. novembrī Latvijas valsts vispirms noslēdza līgumus ar Igauniju un Lietuvu par aizdevumu kārtošanu un robežu noteikšanu. Tas nozīmēja arī savstarpēju Latvijas, Igaunijas un Lietuvas atzišanu *de facto*. Svarīga starptautiska nozīme bija 1920. gada 11. augusta „Miera līgumam starp Latviju un Krieviju” un 1920. gada 15. jūlija „Pagaidu līgumam par sakaru atjaunošanu starp Latviju un Vāciju”.

1921. gada 18. februārī Satversmes sapulces sēdē ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics ziņoja par Latvijas atzišanu *de iure*. Kā vienu no svarīgākajiem ārpolitiskajiem uzdevumiem viņš izvirzīja „radīt ciešākas saites ar ārvalstīm, noslēdzot ar tām starptautiskus līgumus”.

Latvijas Republika 1921. gada 22. septembrī kļuva par Tautu Savienības un Starptautiskās Darba organizācijas pilntiesīgu locekli. 1921. gada vasarā Latvija pievienojās spēkā esošajām vispasaules pasta, telegrāfa un radiotelegrāfa konvencijām. No 1921. līdz 1940. gadam Latvija pievienojās 137 kolektīvās konvencijām, tomēr 23 no tām dažādu apstākļu dēļ nestājās spēkā. Latvijā starpkaru posmā spēkā bija 114 kolektīvās konvencijas, bija noslēgti 18 līgumi ar vairākām valstīm vienlaicīgi un 253 divpusējie līgumi ar 35 valstīm. Līgumi regulēja valstij svarīgākos politiskos, saimnieciskos, satiksmes, tirdznieciskos, konsulāros un starptautiskās sadarbības jautājumus. Līgumus ratificēja Satversmes sapulce, vēlāk Saeima, un no 1935. gada maija – Ministru kabinets. Pēc ratificēšanas tos reģistrēja Tautu Savienības Ģenerālsekretriāts.

Kopš 1990. gada 4. maija deklarācijas „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” pieņemšanas Latvija pievienojusies vairāk nekā 450 daudzpusējiem līgumiem un noslēgusi vairāk nekā 800 divpusējos līgumus. Līgumi tiek slēgti par starpvalstu attiecību regulējošiem jautājumiem tādās jomās kā vides aizsardzība, transports, tiesiskā palīdzība, sociālā drošība, noziedzības novēršana, nodokļu atvieglojumi, klasificētās informācijas aizsardzība, sadarbība kultūrā, mākslā, zinātnē, izglītībā, sportā u.c. Līgumus ratificē Saeima. Pēc stāšanās spēkā tos reģistrē Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariāts.

Starptautiskie līgumi ir kļuvuši par ierastu praksi valstu divpusējās attiecībās. Vieni no Latvijai nozīmīgākajiem mūsdienu starptautiskajiem līgumiem ir 1991. gada līgums par Latvijas dalību Apvienoto Nāciju Organizācijā, 2003. gada līgums par Latvijas pievienošanos Ziemeļatlantijas līguma organizācijai (NATO) un 2003. gada līgums par pievienošanos Eiropas Savienībai.

Starpkaro periodā noslēgtos līgumus glabā Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvā (LVVA), kopš 1990. gada 4. maija pieņemtos – Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā.

After declaring independence on 18 November 1918, the state of Latvia first concluded agreements with Estonia and Lithuania on arranging loans and on boundary delimitation. This also meant mutual *de facto* recognition of Latvia, Estonia and Lithuania. The Peace Treaty between Latvia and Russia of 11 August 1920 and the Preliminary Agreement on the Resumption of Relations between Latvia and Germany of 15 July 1920 had a major international importance.

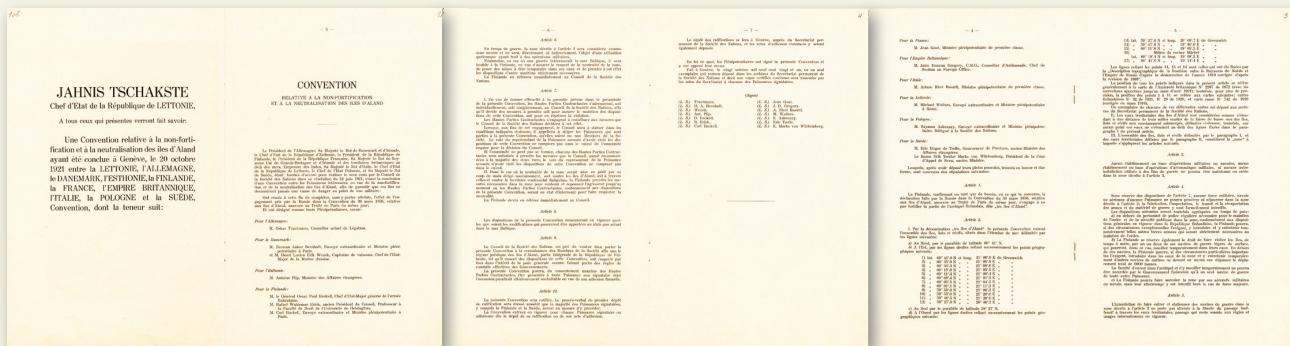
At the session of the Constituent Assembly on 18 February 1921, Foreign Minister Zigfrīds Anna Meierovics reported on the *de iure* recognition of Latvia. One of the fundamental foreign policy tasks he brought forward was "to create closer links with foreign countries by entering into international agreements with them".

Latvia became a full member of the League of Nations and the International Labour Organisation on 22 September 1921. In summer 1921, Latvia acceded to the universal postal convention and international telegraph and radio telegraph conventions then in force. From 1921 to 1940, Latvia joined 137 collective conventions; however, 23 of those never took effect. In the interwar period, 114 collective conventions were in force in Latvia, while 18 agreements had been concluded with several countries simultaneously, and 253 bilateral agreements – with 35 countries. The agreements regulated key matters in politics, economy, transport, commerce, consular affairs and international cooperation. The agreements were ratified by the Constituent Assembly, later, by the Saeima (Parliament) and from May 1935 onwards – by the Cabinet of Ministers. Following ratification, the agreements were registered by the Secretariat General of the League of Nations.

Since the adoption of the Declaration of 4 May 1990 "On the Restoration of Independence of the Republic of Latvia", Latvia has joined more than 450 multilateral treaties and signed more than 800 bilateral agreements. The agreements are concluded on matters regulating relations between states in the fields such as environmental protection, transport, legal assistance, social security, combating crime, tax relief, protection of classified information, cooperation in culture, art, science, education, sports etc. Agreements are ratified by the Saeima. Once they have taken effect, the agreements are registered by the Secretariat of the United Nations.

International agreements have become a habitual practice in the bilateral relations of states. Some of the contemporary international agreements of most importance for Latvia are the agreement of 1991 on Latvia's membership of the United Nations, the 2003 protocol to the North Atlantic Treaty on the accession of Latvia to NATO and the 2003 Treaty of the Accession of Latvia to the European Union.

Agreements concluded during the interwar period are stored in the Latvian State Historical Archives of the National Archives of Latvia (LVVA), but those signed since 4 May 1990 – at the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia.

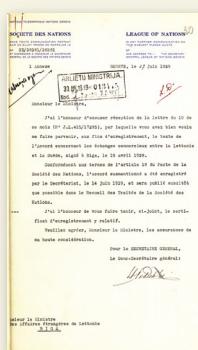
Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes ratifikācijas vēstule ar 1921. gada 20. oktobri Ženēvā noslēgtās Konvencijas par Ālandu salu neapcietināšanu* un neutralizāciju tekstu. LVVA, 2570. f., 3. apr., 39. l., 1. – 4. lp.

*) nocietinājumu nebūvēšanu un neuzturēšanu

Tautu Savienības Ģenerālsekretariāta apliecība par Ālandu salu konvencijas reģistrāciju. Parakstījis Tautu Savienības ģenerālsekretārs Ēriks Dramonds (Drummond). Ženēva, 1922. gada 6. aprīlis. Nr. 255. LVVA, 2570. f., 3. apr., 39. l., 9. lp.

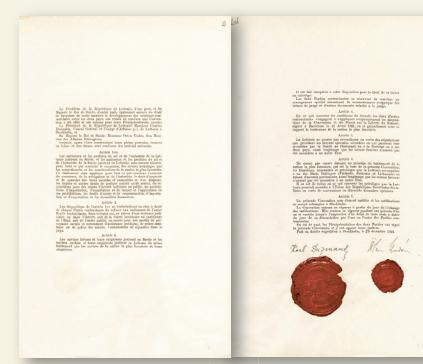
Certificate of Registration from Secretary General of the League of Nations on the registration of the Aaland Islands Convention. Signed by the Secretary General of the League of Nations Eric Drummond. Geneva, 6 April 1922. No. 255. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 39, p. 9.

Tautu Savienības Ģenerālsekretariāta nota Nr. 3D/38381/38381 Latvijas ārlietu ministram Vilhelmu Munteram par Noliguma par tirdznieciskām apmaiņām starp Latviju un Zviedriju reģistrāciju. Ženēva, 1939. gada 27. jūnija. LVVA, 2570. f., 3. apr., 797. l., 32. lp.

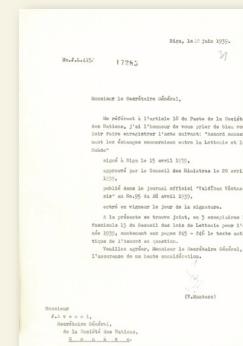
Note No. 3D/38381/38381 from the Secretary General of the League of Nations to the Foreign Minister of Latvia Vilhelms Munters about the registration of the Agreement on the Commercial Exchanges between Latvia and Sweden. Geneva, 27 June 1939. LVVA Collection 2570, Inventory 3, File 797, p. 32.

Letter of Ratification by the President of Latvia Jānis Čakste with the text of the Convention on the Non-Fortification and Neutralisation of the Aaland Islands concluded in Geneva on 20 October 1921. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 39, pp. 1 – 4.

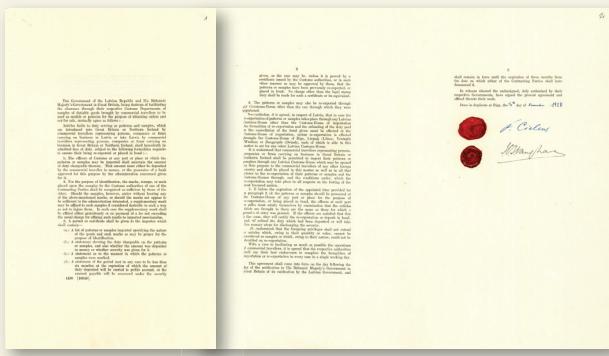
Tirdzniecības konvencija starp Latviju un Zviedriju. Parakstījuši Latvijas ģenerālkonsuls un pagaidu pilnvarotais lietvedis Stokholmā Kārlis Ducmanis un Zviedrijas ārlietu ministrs Estens Undēns (Undén). Stokholma, 1924. gada 22. decembris. LVVA, 2570. f., 3. apr., 98. l., 2. lp.

Trade Convention between Latvia and Sweden. Signed by Consul General and Chargé d'Affaires of Latvia in Stockholm Kārlis Ducmanis and the Foreign Minister of Sweden Östen Undén. Stockholm, 22 December 1924. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 98, p. 2.

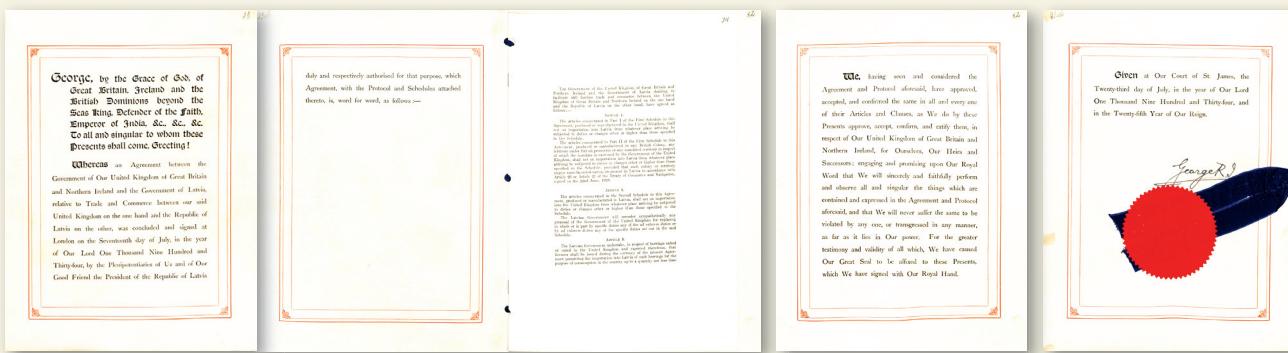
Latvijas ārlietu ministra Vilhelma Muntera nota Nr. J.L. 415/17285 Tautu Savienības ģenerālsekretāram Jozefam Avenolam (Aveno) par Rīgā 1939. gada 15. aprili parakstīto Noligumu par tirdznieciskām apmaiņām starp Latviju un Zviedriju. Rīga, 1939. gada 10. jūnija. LVVA, 2570. f., 3. apr., 797. l., 31. lp.

Note No. J.L. 415/17285 from the Foreign Minister of Latvia Vilhelms Munters to the Secretary General of the League of Nations Joseph Avenol about the Agreement on the Commercial Exchanges between Latvia and Sweden signed in Riga on 15 April 1939. Riga, 10 June 1939. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 797, p. 31.

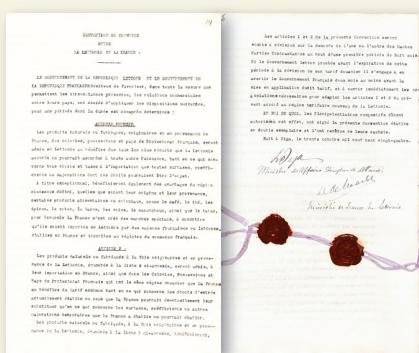
Noligums starp Latvijas Republikas valdību un Lielbritānijas valdību par muitas atcelšanas paraugiem un modeļiem. Parakstījuši Latvijas ārietiņu ministrs Fēlikss Cielēns un Lielbritānijas sūtnis Latvijā Džons Vons (Vaughan). Rīga, 1927. gada 16. novembris. LVVA, 2570. f., 3. apr., 156. l., 1.-2. lp.

Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the Government of the Great Britain Regarding the Customs Treatment of Commercial Travellers' Samples. Signed by the Foreign Minister of Latvia Fēlikss Cielēns and the Envoy of the United Kingdom to Latvia John Vaughan. Riga, 16 November 1927. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 156, pp. 1-2.

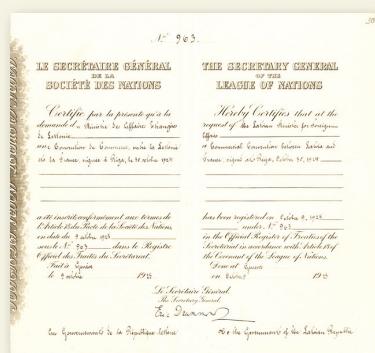
Lielbritānijas karāja Džordža V (George) 1934. gada 23. jūlijā akreditācijas vēstule un Londonā 1934. gada 17. jūlijā parakstītā Tirdzniecības noliguma starp Latvijas valdību un Apvienotās Karalistes valdību pirmā lapa. LVVA, 2570. f., 3. apr., 273. l., 73.-74., 82. lp.

Letter of Accreditation from King George V of 23 July 1934 and the first page of the Agreement between the Government of the United Kingdom and the Government of the Republic of Latvia relative to Trade and Commerce, signed in London on 17 July 1934. LVVA, Collection 2570, Inventory 3, File 273, pp. 73-74, 82.

Tirdzniecības konvencijas starp Latviju un Franciju pirmā un pēdējā lapa. Parakstījuši Latvijas ārietiņu ministrs Ludvigs Sēja un Francijas sūtnis Latvijā Damjēns de Martels (de Martel). Rīga, 1924. gada 30. oktobris. LVVA, 2570. f., 3. apr., 92. l., 14., 19. lp.

First and last pages of the Commercial Convention between Latvia and France. Signed by the Foreign Minister of Latvia Ludvigs Sēja and the Envoy of France to Latvia Damien de Martel. Riga, 30 October 1924. LVVA Collection 2570, Inventory 3, File 92, pp. 14, 19.

Tautu Savienības Ģenerālsekretariāta apliecība Nr. 963 par Tirdzniecības konvencijas starp Latviju un Franciju reģistrāciju. Parakstījis Tautu Savienības ģenerālsekretārs Ēriks Dramonds (Drummond). Ženēva, 1925. gada 9. oktobris. LVVA, 2570. f., 3. apr., 92. l., 30. lp.

Certificate No. 963 by the Secretary General of the League of Nations on the registration of the Commercial Convention between Latvia and France. Signed by Secretary General of the League of Nations Eric Drummond. Geneva, 9 October 1925. LVVA Collection 2570, Inventory 3, File 92, p. 30.

Starptautiskie līgumi ir vienošanās, ko Latvijas Republika rakstveidā atbilstoši starptautisko publisko tiesību normām noslēgusi ar ārvalstīm vai citiem starptautisko tiesību subjektiem.

Starptautiskie līgumi ir divpusējie un daudzpusējie (pēc to līgumslēdzēju skaita), starpvalstu un starpvadību (atbilstoši līgumu slēdošajiem tiesību subjektiem). Līgumi var tikt slēgti arī ar starptautiskajām organizācijām.

Starpvalstu līgumu veidā ir slēdzami miera līgumi, līgumi par starpvalstu attiecību pamatiem, līgumi par Latvijas Republikas robežām, līgumi par Latvijas Republikas līdzdalību ekonomiskajās, militārajās un politiskajās savienībās.

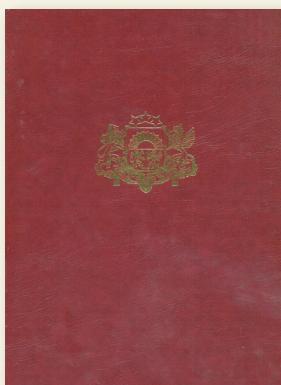
Ārlietu ministrija glabā starptautisko līgumu oriģinālēksemplārus vai to apliecinātas kopijas, ja saskaņā ar starptautiskajā līgumā noteikto šā starptautiskā līguma oriģināls tiek glabāts tikai starptautiskā līguma depozitārijā.

International agreements are concluded by Latvia in writing, in accordance with provisions of public international law with foreign countries and other subjects of international law.

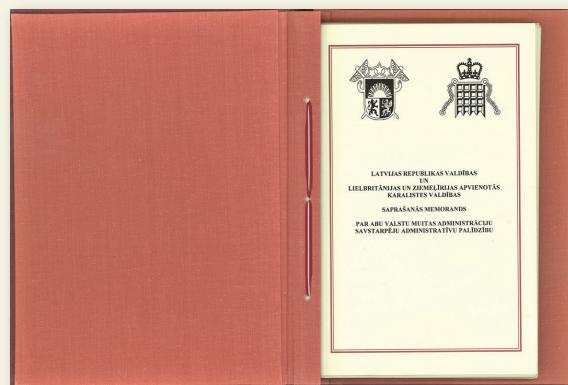
International treaties are bilateral and multilateral (in terms of the number of signatory parties), interstate or intergovernmental (depending on the subjects of law – parties to the treaty). Treaties can also be signed with international organisations.

Peace treaties, treaties on the fundamental principles of relations between states, treaties on the borders of the Republic of Latvia, treaties on the membership of the Republic of Latvia in economic, military and political unions are concluded in the form of interstate agreements.

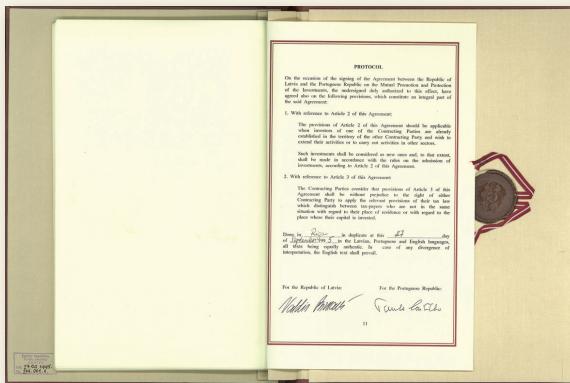
The Ministry of Foreign Affairs keeps the originals of international agreements – or their certified copies, where under the provisions of an international agreement its original is kept only at the depository of that international agreement.

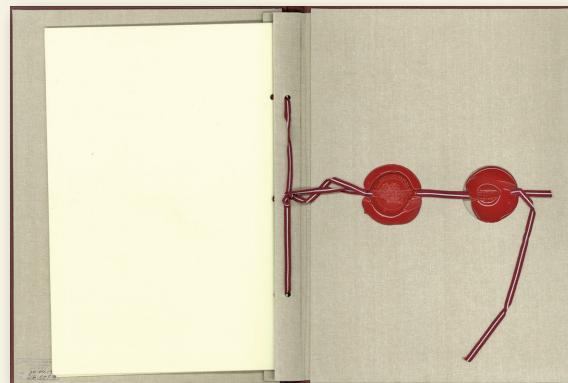
Starptautiskā līguma vāks.
Cover of an International Agreement.

Starptautiskā līguma pirmā lapa ar līguma nosaukumu.
First page of an international agreement with the title.

Starptautiskā līguma lapa ar valstu pārstāvju pašrocīgiem parakstiem.
Page of an international agreement with signatures of states' representatives.

Starptautiskā līguma vāks ar līgumslēdzēju pušu zīmogiem laka.
Cover of an international agreement with signatories' seals impressed in sealing wax.

Latvijas sadarbība ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (*North Atlantic Treaty Organisation, NATO*) tika aizsākta 1991. gada 20. decembrī, kad Latvija kļuva par jaunizveidotās Ziemeļatlantiskās sadarbības padomes (*North Atlantic Cooperation Council*) dalībvalsti.

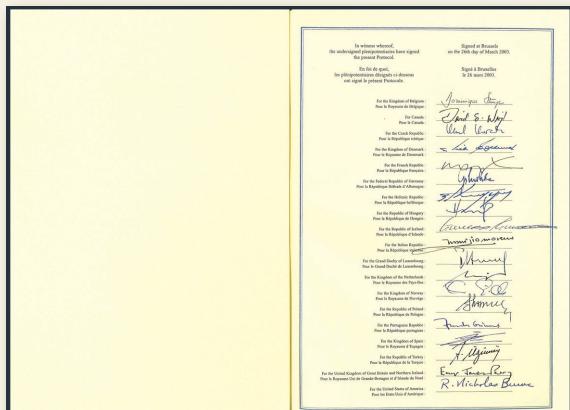
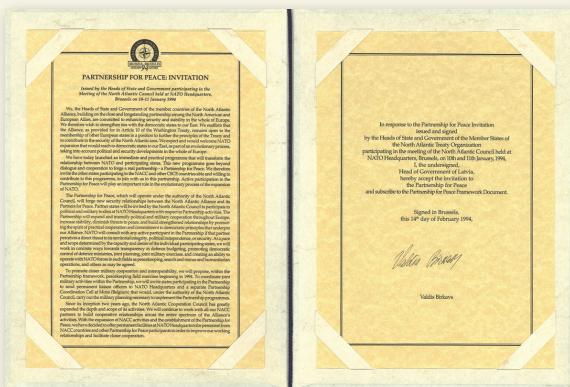
Latvija 1994. gada sākumā pievienojās NATO ierosinātajai programmai „Partnerattiecības mieram”, kuras mērķis bija papildināt politisko dialogu ar praktiskas militārās sadarbības programmu.

2002. gada 21. novembrī NATO dalībvalstu vadītāju sanāksmē Prāgā, Čehijā, Latvija kopā ar citām sešām kandidātvalstīm tika uzaicināta pievienoties NATO. Tādējādi aizsākās pēdējais posms, pirms Latvija kļuva par pilntiesīgu NATO dalībvalsti 2004. gada 29. martā.

Co-operation of Latvia with the North Atlantic Treaty Organisation (NATO) began on 20 December 1991 when Latvia became a member of the newly-established North Atlantic Cooperation Council.

In 1994, Latvia joined the Partnership for Peace Program initiated by NATO, the aim of which was to supplement political dialogue with a practical military co-operation programme.

At the NATO Heads of State and Government Summit in Prague, the Czech Republic, on 21 November 2002, Latvia and six other candidate countries were invited to accede to NATO. This launched the final stage of preparations in advance of Latvia's becoming a full member of NATO on 29 March 2004.

Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu un valdību vadītāju 1994. gada 10. – 11. janvāra uzaicinājums pievienoties programmai „Partnerattiecības mieram” un Latvijas Republikas Ministru prezidenta Valda Birkava 1994. gada 14. februārī parakstītais dokuments par Latvijas piekrišanu pievienoties programmai „Partnerattiecības mieram”. Brisele, 1994. gada janvāris – februāris. Origināli.

An invitation to join the Partnership for Peace programme issued by the Heads of State and Government of the North Atlantic Treaty Organisation on 10th/11th January 1994 and the document declaring Latvia's consent to join the Partnership for Peace signed by the Prime Minister of the Republic of Latvia Valdis Birkavs on 14 February 1995. Brussels, January – February 1994. Originals.

**NATO ģenerālsekretāra Džordža Robertsona uzaicinājums Latvijas valdībai
uzsākt iestāšanās sarunas. Prāga, 2002. gada 21. novembris. Origināls.**

NATO Secretary General George Robertson invitation to the Government of Latvia to launch accession negotiations. Prague, 21 November 2002. Original.

Protokols par Latvijas Republikas pievienošanos Ziemeļatlantijas līguma organizācijai (NATO). Brisele, 2003. gada 26. marts. Aplicināta kopija.
Protokols stājās spēkā 2004. gada 29. martā. Protokola oriģināls glabājas Amerikas Savienoto Valstu valdības arhīvā.

Protocol to the North Atlantic Treaty on the accession of the Republic of Latvia, Brussels, 26 March, 2003. Certified copy.

The Protocol entered into force on 29 March 2004. The original Protocol is deposited in the Archives of the Government of the United States of America.

1992. gada 11. maijā tika parakstīts Līgums starp Latvijas Republiku un Eiropas Ekonomisko Kopienu par tirdzniecību un komerciālo un ekonomisko sadarbību.

1995. gada 12. jūnijā tika noslēgts Asociācijas līgums, kas regulēja Latvijas un Eiropas Savienības attiecības līdz iestāšanas brīdim.

1995. gada 27. oktobrī Latvija iesniedza oficiālu pieteikumu, lai iestātos Eiropas Savienībā. 1999. gada 10. decembrī Helsinkos Eiropadome, pamatojoties uz Eiropas Komisijas ieteikumu, pieņēma lēmumu par iestāšanās sarunu sākšanu ar Latviju. 2000. gadā tika uzsāktas oficiālās sarunas.

2002. gada 13. decembrī Kopenhāgenā Eiropadome pieņēma lēmumu par iestāšanās sarunu pabeigšanu ar desmit ES kandidātvalstīm, tai skaitā ar Latviju. 2003. gada 9. aprīlī par to nobalsoja Eiropas Parlaments. 2004. gada 1. maijā Latvija kļūst par pilntiesīgu ES dalībvalsti.

The Agreement between the European Economic Community and the Republic of Latvia on trade and commercial and economic cooperation was signed on 11 May 1992.

The Association Agreement regulating the relations between Latvia and the European Union until the accession was signed on 12 June 1995.

On 27 October 1995, Latvia filed an official application for accession to the European Union. The European Council in Helsinki on 10 December 1999, in the light of a European Commission recommendation, adopted a decision on opening accession negotiations with Latvia. Official talks began in 2000.

The European Council in Copenhagen on 13 December 2002 adopted a decision on completing accession negotiations with ten EU candidate states, including Latvia. The European Parliament voted on the issue on 9 April 2003. Latvia became an EU member state on 1 May 2004.

Eiropas līgums par asociācijas izveidošanu starp Eiropas Kopienām un to Dalībvalstīm, no vienas pusēs, un Latvijas Republiku, no otras pusēs. Luksemburga, 1995. gada 12. jūnijā. Kopija.

Europe Agreement establishing an association between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Republic of Latvia, of the other part. Luxembourg, 12 June 1995. Copy.

Līgums par Latvijas pievienošanos Eiropas Savienībai. Atēnas, 2003. gada 16. aprīlis. Apliecināta kopija.

Līgums stājās spēkā 2004. gada 1. maijā.

Līguma pilns nosaukums:

Līgums starp Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Griekijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Malta Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Malta Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai.

The Treaty concerning the accession of the Republic of Latvia to the European Union. Athens, 16 April 2003. Certified copy.

The Treaty came into force on 1 May 2004.

The full title of the Treaty is:

Treaty between the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Republic of Austria, the Portuguese Republic, the Republic of Finland, the Kingdom of Sweden, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (Member States of the European Union) and the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia, the Slovak Republic, concerning the accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic to the European Union.

Ekspozīciju sagatavoja Latvijas Republikas Ārlietu ministrija
Ekspozīcijas autors Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Dokumentācijas pārvaldības departaments
Tulkotāja Sarmīte Lietuviete
Ekspozīcijas kataloga dizaina autors Jānis Saulīte
Ekspozīcijas autori izsaka pateicību Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Juridiskā departamenta Starptautisko līgumu nodaļai un LNA Latvijas Valsts vēstures arhīvam
Dokumentiem no Ārlietu ministrijas ekspozīcijā netiek norādīta glabāšanas vieta
Ekspozīcijas atklāšana 2014. gada 24. janvārī Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā, K. Valdemāra ielā 3, Rīgā

The exhibition is organized by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia

Author Records Management Department of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia

Translator Sarmīte Lietuviete

Design Jānis Saulīte

Special thanks to the International Treaties Division of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia and the Latvian State Historical Archives of the National Archives of Latvia

The exhibits from the Ministry of Foreign Affairs of Latvia are provided with no references to the repository

Opening on 24 January 2014, at the Ministry of Foreign Affairs, 3 K. Valdemāra Street, Riga